

HATTULAN MONIKULTTUURISUUS- OHJELMA

2022-2025

1	Johdanto	1
1.1	Monikulttuurisuusohjelma	1
1.2	Kotouttamista edistävä ja ohjaava lainsäädäntö.....	2
1.3	Hattulan hyvinvointisuunnitelma 2022-2025	3
2	Monikulttuurisuus Hattulassa	4
3	Hattulan kunnan ja seudulliset kaikille avoimet palvelut	6
3.1	Alkuvaiheen kotoutumispalvelut	6
3.2	Sosiaalipalvelut.....	6
3.1	Työllistyminen.....	8
3.2	Terveystieteiden palvelut.....	10
3.3	Vammaispalvelut	11
3.4	Ikäihmisten palvelut.....	12
3.5	Asuminen	12
3.6	Kasvatus ja koulutus.....	12
3.7	Vapaa-aika.....	15
4	Monialainen yhteistyö	16

Versiohistoria

Päivämäärä	Versio	Tekijät	Kuvaus
30.11.2022		Mareena Laine, Tiia Nurminen ja Anne Riihilahti	Monikulttuurisuusohjelman kokoaminen

1 Johdanto

Monikulttuurisuus näkyy hattulalaisessa arjessa. Kunnassa on tällä hetkellä 193 ulkomaalaistaustaista asukasta, joista ulkomaan kansalaisia on 113. Eri kulttuureista tulevat kuntalaiset huomioidaan ja palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan. Maahanmuuttaneet tarvitsevat kasvatus-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalveluja muiden kuntalaisten tavoin. Myös asumisen ja vapaa-ajan palvelut ovat tärkeitä kotoutujalle. Maahanmuuttaneet ovat kuntalaisina oikeutettuja kunnan palveluihin. Huomioitavaa on se, että palveluita koskee erillinen lainsäädäntö (esim. päivähoido ja varhaiskasvatus, perusopetus, sosiaalihuolto, terveydenhuolto, asuminen). Monialainen ja –ammattillinen yhteistyö kuuluu olennaisena osana kotoutumista edistävään toimintaan.

Niin yksilön kuin yhteisön hyvinvointi on tärkeää. Hyvinvointi koostuu kestävästä ja terveyttä edistävästä arjen valinnoista. Talous-, sosiaali- ja ympäristöasioissa toimitaan kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Hyvinvoiva kuntalainen kokee tyytyväisyyttä ja pystyvyyttä sekä työssään että vapaa-aikana. THL:n (2022) mukaan edellä mainitut tekijät ovat myös maahanmuuttajien terveyttä ja hyvinvointia vahvistavia. Luottamus suomalaiseen palvelujärjestelmään koetaan myös vahvistavaksi tekijäksi.

Hattulan kuntaan on laadittu strategia vuosille 2022-2030. Strategia perustuu ajatukseen, että Hattula tarjoaa turvallista arkea tasapuolisesti jokaiselle. Kunnan ydinarvot ovat helppous, ratkaisukyky, paikallisuus ja vakaus. Helppous arvona tarkoittaa sitä, että lähipalvelut on turvattu kaiken ikäisille ja kaikissa elämän tilanteissa, kukin voi nauttia laadukkaista sivistyksen, kulttuurin, vapaa-ajan ja luonnonympäristön näkymistä. Asumisratkaisun voi valita kunnan asiantuntevassa ohjauksessa.

Ratkaisukyky arvona tarkoittaa puolestaan yhteistä elinvoimaa, kaikkien kuntalaisten osallisuutta yhteisten toimintatapojen kehittämiseksi sekä luottamusta siihen, että kunta uskaltaa uudistua, verkostoitua ja hoitaa tehtävänsä vastuullisesti, ripeästi ja joustavasti. Paikallisuus tuo esille asumisen mahdollisuudet maaseudulla, kuitenkin valtateiden ja suurten kaupunkien kainalossa. Kunnassa on myös aktiivisesti toimiva ja osallistuva yhteisö.

1.1 Monikulttuurisuusohjelma

Lakisääteinen monikulttuurisuusohjelma hyväksytään kunnanvaltuustossa.

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma sisältää kunnan laatiman suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä, voimavaroista sekä yhteistyöstä maahanmuuttajien kotouttamisessa.

Hattulan kunnan monikulttuurisuusohjelman tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että maahanmuuttajataustaiset otetaan yhdenvertaisesti huomioon kunnan palveluita suunniteltaessa, järjestettäessä ja kehitettäessä. Ohjelman tavoitteena on kehittää toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan jo alueella asuvien, että alueelle muuttavien maahanmuuttajien kotoutumista.

1.2 Kotouttamista edistävä ja ohjaava lainsäädäntö

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Tavoitteena on, että laissa säädetyillä toimenpiteillä tuetaan maahanmuuttajien osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.

Kotoutumisen edistämiseen liittyvä lainsäädäntö

Kotouttamista edistävissä laissa määritellyt yleiset tavoitteet kotouttamiselle:

- 1) maahanmuuttajat saavat perustiedot suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta: perusoikeuksista, velvollisuuksista ja työelämästä
- 2) maahanmuuttajat saavat kielitaidon, jonka perusteella he voivat työllistyä tai jatkaa opintojaan

- 3) luku- ja kirjoitustaidottomat tai muutoin vähän peruskoulutusta saaneet saavat luku- ja kirjoitustaidon tai täydentävää opetusta
- 4) maahanmuuttajilla on mahdollisuus saada kosketus paikallisiin asukkaisiin ja yhteiskuntaelämään
- 5) maahanmuuttajat voivat osallistua tasavertaisina yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään
- 6) etnisen syrjimättömyyden ja tasa-arvon edistäminen

Kunnalle kotouttamista edistävissä laissa säädetyt tehtävät

Palvelujen tulee soveltua myös maahanmuuttaneille

Tarpeisiin nähden riittävästi kotoutumislain mukaisia toimenpiteitä ja palveluja

Henkilöstön kotoutumisasioiden osaamisesta huolehtiminen

Vastata ja sovittaa yhteen paikallista kotoutumisen edistämisen kehittämistä, suunnittelua ja seurantaa

1.3 Hattulan hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Kuva 1 Hattulan hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 painopistealueet

Hattulan kunnan hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2022-2025. Hyvinvointisuunnitelmassa määritellään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi suunnitellut tavoitteet ja arviointimittarit. Hyvinvointisuunnitelma edistää myös ulkomaalaistaustaisten hattulalaisten hyvinvointia. Tutustu hyvinvointisuunnitelmaan tarkemmin [tästä](#).

2 Monikulttuurisuus Hattulassa

Kappaleessa käsitellyt luvut ovat Tilastokeskuksen järjestelmästä.

Käsitteet (Tilastokeskus)

Ulkomaalaistaustainen = Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Vieraskielinen = Henkilö, jonka kieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Ulkomaan kansalainen = Henkilö, jonka kansalaisuus on muu kuin Suomi.

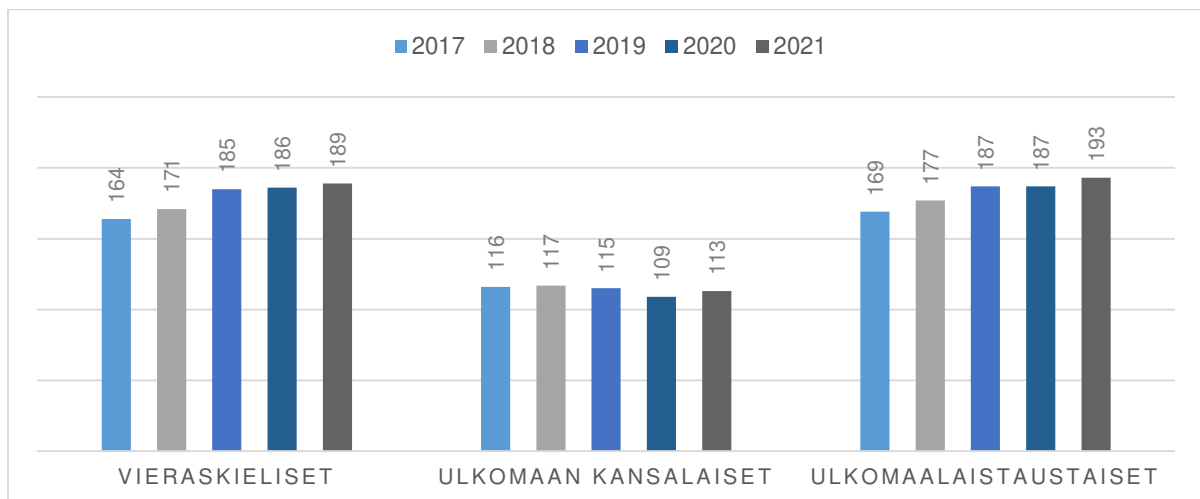
Hattulassa on asukkaita 9 405 (2021), joista ulkomaalaistaustaisen osuus on 2,1 prosenttia. Tämä tarkoittaa lähes kahtasataa asukasta. Vuodesta 2017 ulkomaan kansalaisten määrä on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2017 (1,2 prosenttia), mutta ulkomaalaistaustaisten ja vieraskielisten määrä on lisääntynyt tasaisesti vuodesta 2017.

193 ULKOMAALAIS-
TAUSTAISTA

189 VIERASKIELISTÄ

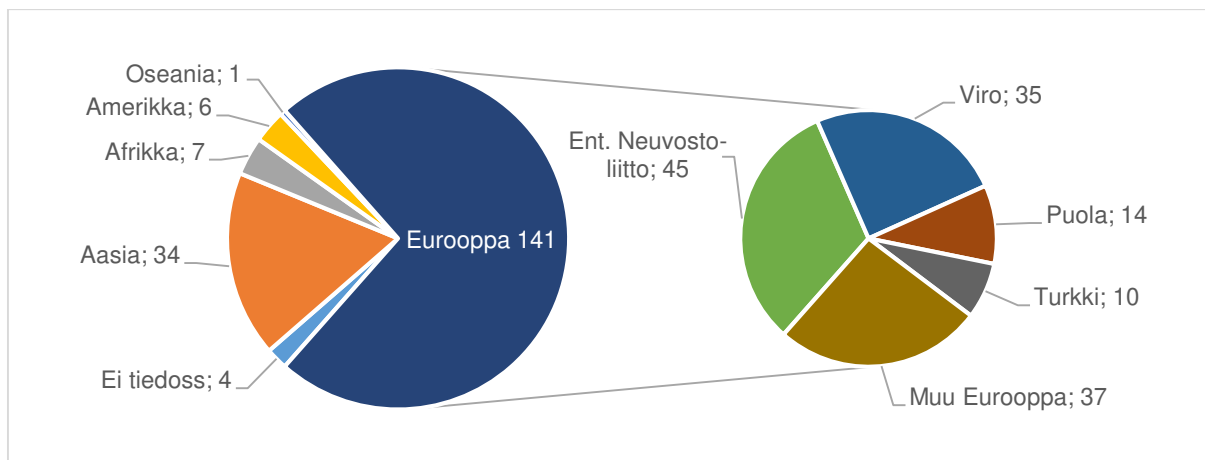
113 ULKOMAAN
KANSALAISTA

Taulukko 1 Vieraskielisten, ulkomaan kansalaisten ja ulkomaalaistaustaisten määrä Hattulassa

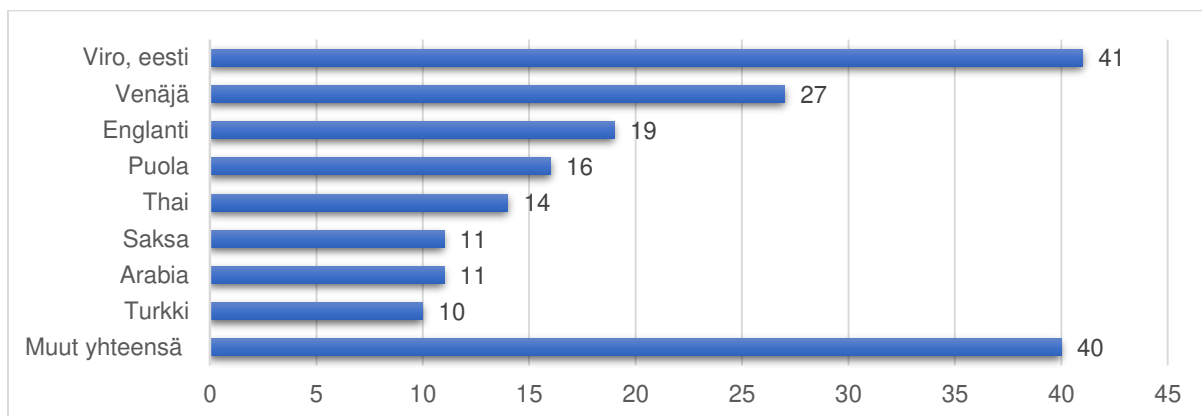
Venäjän tai entisen Neuvostoliiton sekä viron osuus sekä ulkomaalaistaustaisten, vieraskielisten että ulkomaan kansalaisten joukossa ovat suurimpia. Muita isompia ryhmiä ovat puolalais-, turkkilais-, ja thaitaustaiset henkilöt. Kieliryhmissä näkyvät edellisten lisäksi englantia, arabia ja saksa.

Kaavio 1 Ulkomaalaistaustaiset Hattulassa

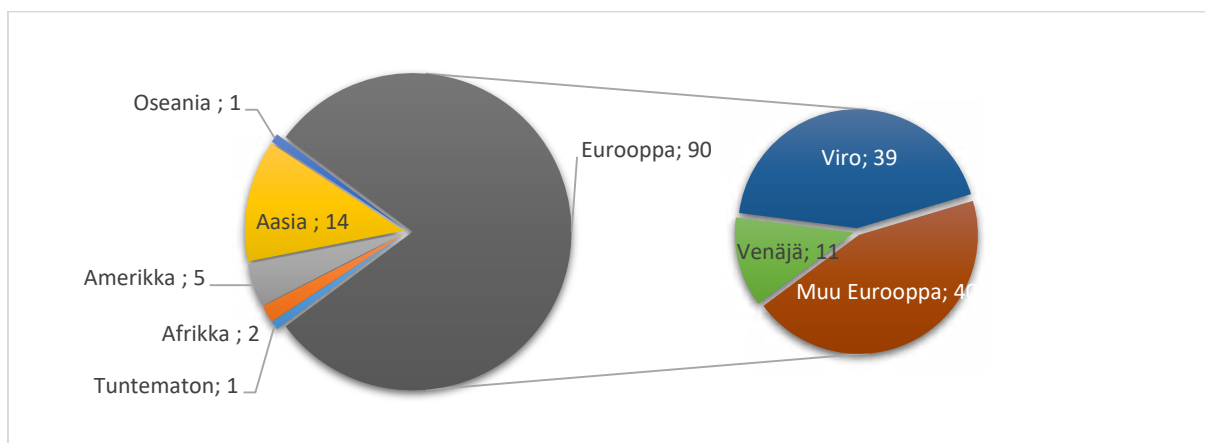

Hattulassa Suomea äidinkielenään puhuvia on 9177 ja ruotsia puhuvia 39. Vieraskielisten osuus on kaksi prosenttia eli 189 henkilöä.

Taulukko 2 Vieraskieliset Hattulassa

Taulukko 3 Ulkomaan kansalaiset Hattulassa

3 Hattulan kunnan ja seudulliset kaikille avoimet palvelut

3.1 Alkuvaiheen kotoutumispalvelut

Alkuvaiheen kotoutumispalvelut	
Alkukartoitus	Kotouttamissuunnitelma

Alkukartoituksessa selvitetään asiakkaan ja hänen perheensä tilanne. Alkukartoitus sisältää alustavan arvioinnin maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muista kotoutumisvalmiuksista sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeista. Kotouttamissuunnitelma laaditaan, mikäli alkukartoituksessa käy ilmi, että maahanmuuttaja tarvitsee tukea kotoutumiseen.

Kotouttamissuunnitelmaan on laadittu maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä palveluista ja toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on tukea hänen mahdollisuutensa hankkia riittävä kielitaito sekä yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavat tiedot ja taidot.

Työnhakijaksi rekisteröityneen työnhakijan alkuvaiheen kotoutumispalvelut järjestetään Hämeenlinnan työllisyyspalveluissa. Sosiaalitoimi käynnistää alkukartoituksen ei työnhakijana olevalle maahanmuuttajalle, joka saa muutoin kuin tilapäisesti toimeentulotukea. Lisäksi kotouttamissuunnitelma voidaan laatia myös muille maahanmuuttajille, joiden arvioidaan alkukartoituksen perusteella olevan sen tarpeessa.

Hämeenlinnan palvelupiste Kastellissa toimii Maahanmuuttajainfo, joka tarjoaa monikielistä ohjaus- ja neuvontapalvelua arjen asioihin. Lisätietoa ja aukioloajat [tästä](#). Monikielinen kotoutumisen [verkkosivusto My Integration](#) palvelee hattulalaisten maahanmuuttaneiden tarpeita erityisesti työllistymisen ja kielen liittyvän tiedonosalta.

3.2 Sosiaalipalvelut

Kotouttamislain määrittelemillä maahanmuuttajilla on oikeus sosiaalihuoltolain mukaiseen toimeentuloturvaan ja sosiaalipalveluihin.

Maahanmuuttajille tuotetaan tarvittavat sosiaalipalvelut koti- ja asumispalveluiden, varhaiskasvatuksen ja sosiaalityön vastuualueilla osana Hattulan kunnan perusturvan normaalia toimintaa. Palveluissa heitä koskevat samat periaatteet ja oikeudet kuin muitakin kunnassa asuvia henkilöitä. Tarvittaessa sosiaaliviranomainen huolehtii tulkkipalvelun järjestämisestä asioimistilanteisiin. Tulkkipalvelut tulevat pääasiassa Hämeenlinnasta, mutta puhelintulkausta joudutaan tilaamaan myös muualta Suomesta.

Sosiaalityö on sosiaalisten ongelmien ehkäisemiseen ja korjaamiseen liittyvää palvelutoimintaa, jonka tavoitteena on kuntalaisten auttaminen ja heidän elämänhallinnan ja itsenäisen selviytymisen tukeminen. Maahanmuuttajat saavat samoja aikuissosiaali-

työn, lastensuojelun ja vammaishuollon palveluja kuin muutkin kuntalaiset. Sosiaalityön tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotouttamista, auttaa heitä suomalaisen kulttuurin ja elämäntavan ymmärtämisessä sekä ehkäistä mahdollisia sopeutumiseen liittyviä vaikeuksia. Erityistä huomiota kiinnitetään mm. nuorten, kotiäitien, vammaisten henkilöiden ja vanhusten kotoutumiseen.

Sosiaalityön tuki on sekä sosiaalista että taloudellista. Sosiaalityötä toteutetaan koko perhe huomioiden ja yhteistyössä muiden kotoutumiseen osallistuvien tahojen kanssa mm. työllisyyspalvelut.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityössä pyritään parantamaan maahanmuuttajien elämänhallintaa, edistämään heidän aktivoitumistaan ja tukemaan polkuja työelämään sekä tukemaan koko perheen voimavaroja ja selviytymistä. Perheelle laaditaan kotiuttamissuunnitelma, jos perheen kokonaistilanne sitä edellyttää. Toimeentulotuki myönnetään maahanmuuttajalle samoin perustein kuin muillekin kuntalaisille.

Lastensuojelu

Lastensuojelun tarkoitus on turvata lapsen kasvuympäristöä ja kehitystä. Lastensuojelun käynnistää huoli lapsen hyvinvoinnista. Lastensuojelu toteutetaan yhteistyössä perheen ja sen verkoston kanssa (neuvolat, päivähoito, koulu). Lastensuojelun työmuotoja ovat esimerkiksi ohjaus- ja neuvonta, perhetyö, taloudellinen tuki, tukiperhe-toiminta ja sijaishuollon järjestäminen. Lasten päivähoitoa ja lapsiperheiden kotipalvelua voidaan järjestää myös lastensuojelun tukitoimenpiteenä.

Perheneuvolatoiminta

Ennaltaehkäisevä perheneuvolatyöskentely on matalalla kynnyksellä järjestävää tukea, kun lapsen tai perheen tilanne antavat aiheita huoleen. Palvelu on myös maahanmuuttajille tarkoitettu tukimuoto. Ennaltaehkäisevässä perheneuvolatyössä arvioidaan yhdessä perheen kanssa tilannetta, pohditaan millaista työskentelyä ja tukea tarvitaan sekä suunnitellaan mahdolliset jatkotoimenpiteet. Työskentely voi tapahtua joko perheneuvolan tiloissa, perheen kotona tai esimerkiksi päiväkodissa tai koulussa. Perheneuvolaan voi hakeutua matalalla kynnyksellä. Yhteystiedot.

Painopisteet ja haasteet

Perusturvan strategian mukaiset arvot sisältävät ajatuksen moniarvoisuudesta ja yhdenvertaisuudesta. Toiminnan keskiössä on hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ennaltaehkäisy.

Toiminnan lähtökohdat

Hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen

Ongelmien ehkäisy

Kuntalaisten tarvitsemien palvelujen järjestäminen

Perusturvan strategian mukaiset arvot

Välittäminen

Yhteisöllisyys

Luovuus

Suunnitelmakaudella keskeisenä haasteena on vaikuttaminen kunnan hyvinvointipalveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen organisoitumiseen kuntalaisia mahdollisimman hyvin palvelevalla, toiminnallisesti tarkoituksenmukaisella ja taloudellisesti kestäväällä tavalla sekä uusien lakien edellyttämiin palveluita koskeviin muutoksiin vastaaminen.

Suunnitelmakauden painopisteet

Asiakasnäkökulmaan pohjautuva hyvinvoinnin edistäminen

Kustannustehokkuutta tuottava ennaltaehkäisy

Henkilöstön saatavuutta edesauttava hyvä työnantajaimago

Prosessien kehittämiseen liittyvät tulokselliset, hyvinvointia edistävät toimintatavat

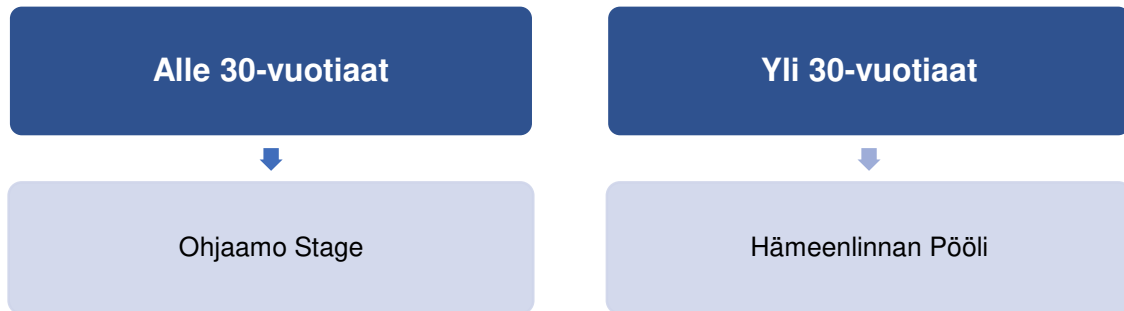
3.1 Työllistyminen

Hattulassa ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuussa 10,3% ollen koko Hämeen toiseksi matalin.

Maahanmuuttajien työllisyysaste on kuitenkin edelleen matalampi kuin kantaväestön. Tavoitteena on seudullisesti kehittää alueen työnantajien, yritysjärjestöjen ja oppilaitosten kanssa entistä vaikuttavampia prosesseja työllistymisen onnistumiseksi.

Hattulan kunta on mukana valtakunnallisessa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa 2021-2024 yhdessä Janakkalan ja Hämeenlinnan kanssa. Työllisyyden kuntakokeilun ajan kunnat vastaavat maahanmuuttajien ja vieraskielisten työttömien työhakijoiden sekä palveluissa olevien, kotouttamislain mukaisista työllisyyspalveluista ja viranomaistyöstä. Työllisyyden kuntakokeilussa jokainen kuntakokeilun asiakas saa omavalmentajan, joka toimii rinnalla kulkijana, valmentajana nopean työllistymisen saavuttamiseksi. Lähtökohtana ovat asiakkaan palvelutarpeiden ja työllistymistä edistävien, kotouttamista tukevien palveluiden sekä kuntien palveluiden joustava yhteensovittaminen. Hattulan kunta on keskittänyt maahanmuuttajien ja vieraskielisten kotouttamislain mukaiset työllisyyspalvelut ja viranomaistyön Hämeenlinnaan.

Maahanmuuttajien ja vieraskielisten kotoutumista edistävä työllisyyspalvelu jakautuu ikäryhmittäin. Lisäksi Koulutuskuntayhtymä Tavastian kanssa tehdyn kumppanuussopimuksen avulla on mahdollistunut omavalmentajan jalkautumisen oppilaitokseen.

Hattulan, Hämeenlinnan ja Janakkalan työllisyyspalveluiden on käytössä dynaaminen pienhankinta, jonka avulla kehitetään uusia palveluita yhdessä asiakkaiden kanssa. Työllisyyspalveluiden dynaamisten pienhankintojen avulla voidaan hankkia asiakkaalla yksilöllisiä kotoutumista tukevia palveluja.

Työpajatoiminta

Hattulan kunnan työpaja Siipi tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa vuoden 2022 loppuun, jonka jälkeen 1.1.2023 järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Työpajan toiminta on tarkoitettu kaikille yli 17-vuotiaille työttömille hattulalaisille, joiden työttömyysaika uhkaa pitkittyä. Työpaja Siipi tarjoaa valmentautujalle matalan kynnyksen säännöllistä ja tavoitteellista toimintaa.

Kuntouttavan työtoiminnan määrä, tavoitteet sekä toiminnan sisältö määritellään valmentautujan kokonaistilanne huomioiden. Jakso kestää vähintään kolme kuukautta ja kertoja on viikossa yhdestä neljään. Kuntouttavan työtoiminnan ajan valmentautujalla on oikeus työttömyysturvaan, minkä lisäksi voi saada kulu- tai matkakorvausta.

Jotta kuntouttavaan työtoimintaan pääsee mukaan, tarvitsee valmentautujalle tehdä aktiivisuussuunnitelma. Suunnitelma tehdään kuntakokeilun työllisyyspalveluiden ja kotikuntasi sosiaalitoimen kanssa. Kuntouttavaan työtoimintaan pääsee, ottamalla yhteyttä kuntakokeilun asiantuntijaan tai sosiaalitoimeen.

Nuorten työpajatoiminta

Nuorten työpajatoiminta on suunnattu 17-29-vuotiaille hattulalaisille nuorille, jotka ovat vailla työ- tai koulutuspaikkaa. Jokaisen nuoren kanssa tehdään oma henkilökohtainen valmennussuunnitelma ja tavoitteet työpajajaksolle. Toimintaan sisältyy koulutukseen ja työelämään aktivointia, nuorten elämänhallinnan ja sosiaalisten taitojen tukemista.

Työpajatoiminnan menetelmiä			
Ryhmä- ja yksilövalmennus	Starttivalmennus	Työ- ja työhönvalmennus	Avoin yksilövalmennus ja seuranta

Nuorten työpajalla on myös avoimia ryhmiä. Työpajalle voi halutessaan tulla tutustumaan ennen työpajajakson alkamista. Tutustumiskäynti sovitaan työ- ja yksilövalmentajan kanssa etukäteen. Lisätietoja saat työpajan ohjaajilta, etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä, sosiaalipalveluista ja työllisyyspalveluista.

3.2 Terveystieteidenhuolto

Perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa tarjotaan maahanmuuttajille kuntalaisina samat palvelut kuin muillekin kuntalaisille. Kuntaan muuton alkuvaiheessa maahanmuuttaneille tehdään THL:n ohjeen mukaisesti turvapaikanhakijoiden infektioiden ehkäisyyn tähtäävät maahantulotarkastukset ja muuten tarpeen mukaan terveyspalvelut. Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden osalta voidaan tarvittaessa tehdä Ely- keskuksen kanssa sopimus erityiskustannusten korvaamisesta. Henkisen hyvinvoinnin yksikön toimesta tarjotaan apua traumaattisten kokemusten käsittelyyn ja ohjataan tarvittaessa erityispalveluiden piiriin.

Terveyskeskuspalvelut

Hattulan kunnan terveyspalvelut tuottaa Terveystalo Oy. Parolan terveysasema tarjoaa maahanmuuttajille samat palvelut kuin kunnan muullekin väestölle. Peruspalveluiden tarjoaminen on avainasemassa, kun asiakkaiden psyykkistä vointia ja avun tarvetta arvioidaan. Hoidon tarpeen arviointi ja ajanvaraus on avoinna arkisin aukioloaikojen mukaisesti. Henkeä uhkaavat tai muut kiireellistä hoitoa edellyttävät sairaudet ja vammat hoidetaan Kanta-Hämeen keskussairaalan yhteydessä 24 h toimivassa ensiavussa.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto

Maahanmuuttajaperheet kuuluvat neuvola- ja kouluterveydenhuollon piiriin kuten muukin väestö. Maahanmuuttajalasten varhaisten syrjäytymisoireiden tunnistajana neuvola on avainasemassa. Neuvola- ja kouluterveydenhuoltopalvelut on tarkoitettu terveyden edistämisen ja ylläpitämisen tueksi. Neuvolasta tehdään myös kotikäyntejä. Palvelut ovat käyttäjälle maksuttomia.

Äitiysneuvolan vastaanotolla toteutetaan määräaikaistarkastuksia. Terveystarkastuksia ja seurantakäyntejä voidaan järjestää yksilöllisen tarpeen mukaan myös muina ajankohtina. Hattulan äitiysneuvola toimii yhteistyössä Kanta-Hämeen keskussairaalan äitiyspoliklinikan ja synnytysyksikön kanssa. Neuvolapalveluiden tarkoituksena on tukea lapsen, äidin ja koko perheen hyvinvointia. Neuvola pyrkii edistämään turvallisen kasvuympäristön syntymistä lapselle. Tarkoituksena on auttaa myös kasvatuksellisissa asioissa.

Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollon piiriin kuuluvat Hattulan kunnan alueella opiskelevat toisen asteen (Parolan lukio ja Hämeen ammatti-instituutti Lepaa) ja korkea-asteen (Hämeen ammattikorkeakoulu Lepaa) opiskelijat. Lepaan ammattikorkeakoulun opiskeluterveydenhuollosta vastaa YTHS. Tarkoituksena opiskelijoiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja parantaminen

Opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksiin kutsutaan kaikki lukion ja Hämeen ammatti-instituutin Lepaan yksikön ensimmäisen vuoden opiskelijat. Lukion toisen vuoden opiskelijoiden terveystarkastuksiin ja kutsuntatarkastuksiin kuuluu myös koululääkärin suorittama tarkastus. Hämeen ammattikorkeakoulun Lepaan yksikössä ensimmäistä vuotta opiskeleville tarjotaan mahdollisuus terveystarkastukseen.

3.3 Vammaispalvelut

Vammaispalveluina järjestetään vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia sekä kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja. Tarkoituksena on edistää hattulalaisten vaikeavammaisten ja kehitysvammaisten edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisina yhteiskunnan jäseninä.

Vammaispalvelut				
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu	Henkilökohtainen apu	Asunnon muutostyöt	Välineet ja laitteet	Palveluasuminen

Vammaispalvelulaki on luonteeltaan toissijainen: Vammaispalveluiden erityispalveluja ja tukitoimia järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Vammaispalvelun käynnistää palvelutarpeen arviointi, jonka pohjana laaditaan palvelusuunnitelma. Palveluja ja tukitoimia myönnettäessä ei suoriteta taloudellista harkintaa vaan etuisuuden myöntäminen perustuu vamman tai sairauden aiheuttamaan pitkäaikaiseen haittaan. Palveluita haetaan ottamalla yhteyttä vammaispalveluiden sosiaalityöhön.

3.4 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluohjaus

Palveluohjaajat neuvovat ikäihmisiä julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin palveluista. Palveluohjaajat tekevät myös kotikäyntejä ikäihmisten luokse palvelutarpeen selvittämiseksi. Ikäihmisten palveluohjauksen yhteystiedot löydät [täältä](#).

Palveluohjaajalta saa tietoa ikäihmisten palveluista

Kotihoidon palvelut
Asumispalvelut
Tukipalvelut, kuten turvapuhelinpalvelu ja ateriapalvelu
Liikkumista tukevat palvelut
Yksityiset palvelut mm. siivouspalvelu
Taloudelliset etuudet (Kelan hoitotuki ja asumistuki)
Liikunta- ja harrastusmahdollisuudet

Hattulan vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto on kunnan ja sen alueella asuvien ikäihmisten sekä kunnan alueella toimivien eläkeläis- ja vanhustyöjärjestöjen vaikuttamis- ja yhteistyöelin. Vanhusneuvostoon kuuluu seitsemän varsinaista jäsentä ja sihteerinä toimii kunnan työntekijä. Vanhusneuvoston toimikausi on valtuustokausi. Vanhusneuvosto kokoontuu noin kuusi kertaa vuodessa. Lisätietoja vanhusneuvostosta [tästä](#).

3.5 Asuminen

Maahanmuuttajille osoitetaan tarvittaessa asunto pääsääntöisesti Hattula-Kiinteistöt Oy:n vuokra-asunnoista. Asunnon hakeminen ja lisätiedot [tästä](#).

Ikäänntyneille on tarjolla Hattula-Kiinteistöjen omistamia vanhusten vuokra-asuntoja sekä palvelutalojen asuntoja, joihin tarvittavat kotona asumista tukevat palvelut tuotetaan kunnan kotihoidon toimesta. Erityistarpeissa tukea asumiseen voi saada sosiaalitoimista. Tehostetun asumispalvelu vaihtoehto tulee ajankohtaiseksi sellaisille ikäänntyneille, jotka tarvitsevat jatkuvasti apua selviytyäkseen päivittäisistä toiminnoista ja tarvitsevat apua myös säännöllisesti yöaikaan. Lisätietoja [ikäihmisten palveluoppaasta](#).

3.6 Kasvatus ja koulutus

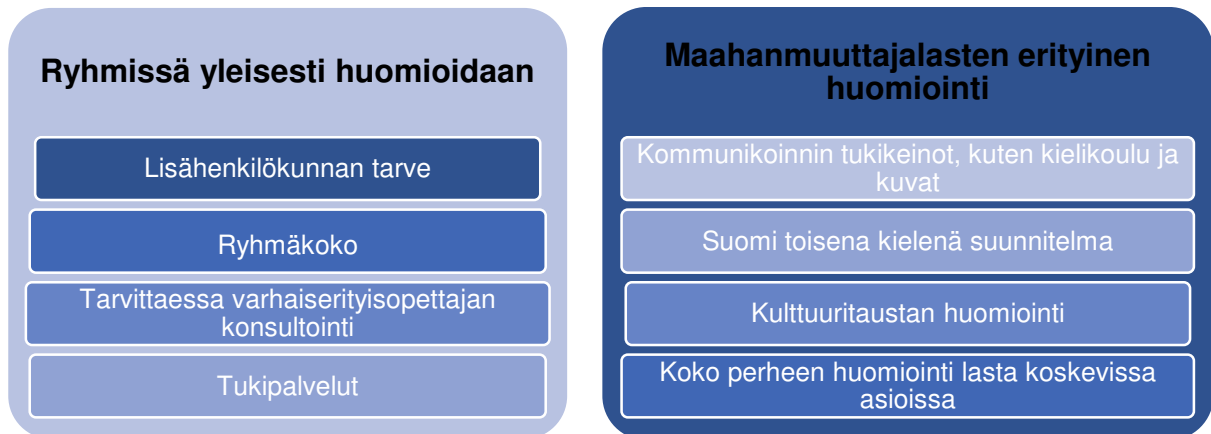
Kasvatuksen ja koulutuksen tavoitteena on antaa maahanmuuttajille valmiuksia toimia tasavertaisina jäsenenä suomalaisessa yhteiskunnassa sekä ylläpitää heidän omaa kulttuuri-identiteettiään. Kotikansainvälisyys- ja suvaitsevaisuuskasvatus sekä kaikenlaisen syrjinnän ehkäisy ovat koulutuksen peruseräitä.

Varhaiskasvatus

Maahanmuuttajaperheillä on varhaiskasvatustilain mukainen oikeus kunnalliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen.

Maahanmuuttajalasten varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään osana perusvarhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatus ja –esiopetuspaikan järjestämisessä käytetään samoja kriteerejä, kuin muillakin varhaiskasvatusta ja esiopetusta tarvitsevilla lapsilla.

Hattulan varhaiskasvatus tarjoaa maahanmuuttajalapsille varhaiskasvatusta ja esiopetusta kaikissa varhaiskasvatuyksiköissä. Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajaperheiden kanssa käytetään tulkkipalveluita. Erityisesti lasten kanssa käytetään erilaisia tukikeinoja, esim. kuvia helpottamaan kommunikointia. Jokaisen lapsen, myös maahanmuuttajien kohdalla, painotetaan osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kielen kehityksen erilaiset tukimuodot otetaan käyttöön, kuten kielikoulu (laajennetaan sanavarastoa). Lapsille laaditaan suomi toisena kielenä (S2) suunnitelma lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä. Lapsen suomen kielen oppimista tuetaan yksilöllisin tukimuodoin ja lapsi oppii kieltä vertaistensa kanssa päivittäin, päivän eri tilanteissa. Varhaiskasvatus onkin lapselle luontainen toimintaympäristö kotouttamisen toteuttamiseen. Maahanmuuttajalapsen kulttuuritausta huomioidaan arjen tilanteissa kuten ruokailu, uskontokasvatus jne.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjotaan maahanmuuttajaperheille niin, että toiminnassa otetaan huomioon koko perhe. Kasvattajille ja perheelle kohtaaminen mahdollistuu haku- ja tuontitilanteissa. Kaikissa lapsen varhaiskasvatukseen liittyvissä asioissa huomioidaan molemmat huoltajat, myös kotona olevat äidit. Varhaiskasvatuksessa varmistetaan molempien huoltajien osallistuminen lasta koskevien asioiden käsittelyyn sekä varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Vuorovaikutukseen sekä avoimuuden ja hyvän luottamuksen rakentamiseen panostetaan.

Valmistava opetus perusopetuksessa

Perusopetuslain mukaiseen perusopetukseen ovat oikeutettuja kaikki oppivelvollisuusikäiset lapset. Oppivelvollisuus- ja esiopetusikäiselle maahanmuuttajalapsille suunnattu perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle, jonka suomen kielen taito ei vielä ole riittävän hyvä perusopetuksen ryhmissä opiskelemiseen. Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää oppilaan suomen kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Valmistavaan opetukseen osallistutaan pääsääntöisesti noin vuoden ajan. Hattulan kunta on ostanut valmistavan opetuksen Hämeenlinnan kaupungilta ja oppivelvollisuus iän päättymisvaiheessa olevien nuorten valmistavan opetuksen koulutuskeskus Tavastialta.

Perusopetus

Maahanmuuttajaoppilaat sijoitetaan perusopetukseen tai lukioon ikäänsä sekä tietojaan ja taitojaan vastaavalle luokalle. Maahanmuuttajien tukiopetukseen ja suomi toisena kielenä opetukseen (S2) voidaan anoa takautuvasti erillistä valtionosuutta toteutuneiden tuntien mukaan. Maahanmuuttajien erityisen tuen lisäksi maahanmuuttajataustaisilla oppilailla on oikeus perusopetukseen ja vastaavanlaiseen oppilashuoltoon kuin kaikilla muillakin oppilailla.

Hattulassa on vähän S2 -oppilaita, joten sen opetus annetaan perusopetuksessa pääsääntöisesti osana äidinkielen opetusta. S2 -oppilaan eri oppimäärä suomen kielessä huomioidaan oppimateriaalissa, arvioinnissa ja tarvittaessa tukiopetuksessa. Oppilaan oikeus S2 -statukseen säilyy kunnes suomen kielen taito on natiivitasoinen puhutun, luetun ja kirjoitetun kielitaidon osalta.

Hattulassa järjestetään ns. oman kielen opetusta, mikäli tiettyä kieltä puhuvia on kunnassa vähintään kolme, ja huoltajat sitä erikseen toivovat. Samoin toimitaan uskonnon opetuksen kohdalla. Ryhmien perustamisen haasteena ovat pätevän opettajan löytäminen, opetuksen aikataulut ja koulukuljetusten järjestäminen. Mikäli oppilaan oman uskonnon opetusta ei järjestetä, osallistuu oppilas huoltajien toiveen mukaan ET- tai ev.lut. opetukseen.

Lukiokoulutus

Hattulan kunnan alueella lukiokoulutuksen järjestää Koulutuskuntayhtymä Tavastia. Lukiokoulutusta toteuttaa Parolan lukio. Parolan lukion opetuskielenä on suomi. Vieraskielisille opiskelijoille ei ole tarjolla oman kielen opetusta. Vieraskielinen lukion opiskelija osallistuu suomi toisena kielenä opetukseen (S2). Vieraskielinen opiskelija suorittaa kyseisen kokeen myös osana ylioppilastutkintoa. S2 -opetus toteutetaan joko Parolan lukion omana tai Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhteisenä toteutuksena muiden kuntayhtymän lukioiden kanssa.

S2 -opetus tulee kyseeseen niille opiskelijoille, joilla on suomalaisen perusopetuksen päättötodistus. Ulkomaisella, suomalaista perusopetuksen päättötodistusta vastaavalla, todistuksella opintoihin hakeutuva ohjataan ensisijaisesti TUVA-koulutukseen

(tutkintoon valmistava koulutus) ja alkuvaiheen kotoutumispalveluiden piiriin. Koulutuskuntayhtymä Tavastian monikulttuurisuusohjelma ohjaa opintoihin hakeutumista. Toimenpiteitä toteutetaan sen periaatteiden mukaisesti. Monikulttuurisuusohjelman löydät [täältä sivulta](#).

3.7 Vapaa-aika

Kirjasto ja kulttuuri

Hattulan kirjastossa on lainattavaa materiaalia suomen kielen opiskelijoille jonkun verran ja mikäli tarvittavaa materiaalia ei löydy, sitä voidaan pyrkiä hankkimaan tarvitsijan toiveiden mukaisesti. Kirjastosta löytyy vieraskielistä kirjallisuutta lähinnä ruotsin, saksan ja englannin kielellä, mutta myös jonkin verran muilla kielillä. Aineistoa on tarjolla kaikenikäisille.

Kirjasto on hankkinut käyttöönsä myös [Pressreader-tietokannan](#), josta löytyy aikakaus- ja sanomalehtiä yli 120 maasta 60 eri kielellä näköisversioina. Lehdet ovat luettavissa sekä kirjastoissa että etäkäytössä heti ilmestymispäivänä 2-3 kuukauden ajan. Helsingissä sijaitsevan [Monikielisen kirjaston](#) kautta Hattulan kirjastoonkin saadaan aineistoa siirtokokoelmana asiakkaan omalla kielellä, mikäli sitä ei muuten ole saatavissa.

Tapahtumia ei ainakaan tällä hetkellä ole suunnattu erityisesti maahanmuuttajilla, koska määrä on niin pieni Hattulassa, mutta kaikkiin kirjaston ja kulttuuritoimen tapahtumiin ovat tervetulleita myös maahanmuuttajat oman kiinnostuksensa mukaan.

Kirjastosta lainataan myös liikuntavälineitä ja ne ovat kaikkien asiakkaiden lainattavissa. Apua ja neuvoja saa palveluiden käyttöön henkilökunnalta.

Liikunta

Hattulan kunnan liikuntapalvelut järjestävät erilaista urheilu- ja harrastustoimintaa. Aikuisille ja senioreille järjestetään ohjattuja liikuntaryhmiä ja senioreille on tarjolla muun muassa ilmaisia kuntosalivuoroja ja edullisia uimahallilippuja Hämeenlinnan uimahalliin. Lasten ja nuorten harrastustoiminta on järjestetty pääosin koulujen kerhotoiminnan sekä urheiluseurojen kautta. Lue lisää urheiluseurojen toiminnasta kappaleesta neljä.

Hattulassa on yli 100 liikuntapaikkaa, joista monet ovat käytettävissä maksutta. Maahanmuuttajat voivat osallistua kunnan järjestämiin tilaisuuksiin ja toimintoihin kuten kuntalaiset. Maahanmuuttajille ei ole järjestetty kohdennettua toimintaa. Kunnan erilaisista vapaa-ajan toiminnoista ja liikuntapaikoista voi lukea [tästä](#).

Nuorisotyö

Nuorisotyö järjestää erilaista toimintaa nuorten vapaa-ajalle. Toiminnasta tiedotetaan erityisesti sosiaalisen median kanavissa (Instagramissa @hattulannuoris) ja nuorisotyön omilta [nettisivuilta](#). Nuorisotyö on tavoitettavissa myös koulun kautta. Toiminta on avointa kaikille nuorille.

Nuorisotyön toimintoja				
Kerhot ja harrastukset	Nuorisovaltuusto ja vaikuttaminen	Nuorisotilatoiminta	Leirit ja tapahtumat	Nuorten kesätyöt

Etsivän nuorisotyön tehtävä on varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen – että kenenkään ei tarvitse kasvaa ja selviytyä yksin. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat tukea arjessaan ja tulevaisuuden näkymiä. Työmuoto perustuu Nuorisolakiin (1285/2016). Etsiviin nuorisotyöntekijöihin voi olla yhteydessä matalalla kynnyksellä.

Etsivässä nuorisotyössä tuetaan nuorta monin tavoin			
Kasvu ja itsenäistyminen	Yhteiskuntaan osallisuus	Elämänhallinta	Pääsy koulutukseen ja työmarkkinoille

4 Monialainen yhteistyö

Hattulan seurakunta

(Hattulan evankelis-luterilainen seurakunta, kristillinen seurakunta)

Seurakunnan toiminta on aina lähtökohtaisesti kaikille avointa toimintaa. Kaikki ovat tervetulleita! Viikoittain on jumalanpalvelukset kirkossa. Hattulan seurakunnalla on kolme kirkkoa. Toimintapiirit kuten Maanantaipiiri ja Helmipiiri ovat käsityön ja askartelun mahdollistavia kokoontumisia. Virsikahtilassa lauletaan toivottuja virsiä ja hengellisiä lauluja. Näissä kaikissa on myös yhdessäoloa ja päiväkahvihetkiä. Perheille on perhekerho, pienille koululaisille koululaiskerho. Diakoniatyö auttaa monissa asioissa; hengellisesti, henkisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti. Lisätietoja saa seurakuntatoumistosta p. 03-6311520 ja [nettisivuilta](#). Myös Facebook ja Instagram (@hattulasrk)

Yhdistystoiminta

Järjestöjen merkitys kotoutumiselle (kotoutuminen.fi)

Osallisuus ja yhteisöön kuuluminen

Tietojen ja taitojen oppiminen

Ystävät ja verkostoituminen

Mielekäs tekeminen ja hyvinvointi

SPR:n Hattulan osasto tarjoaa erilaista toimintaa, kuten aktiivista ystävätoimintaa. Toimijat tapaavat ystäviä heidän kodeissaan, Punojanportilla, Kissankellossa ja Willa Kattinalla. Kohtaamispaikka Juttutuvalla on mahdollisuus osallistua aukioloaikana kaikille avoimeen toimintaan, kuten jumppaan tai kerhoihin. Lisäksi tilassa on maksuton terveystiete joka toinen keskiviikko. Erilaisia koulutustilaisuuksia on myös tarjolla. Lisätietoja [tästä](#).

Mannerheimin Lastensuojelu liiton Hattulan paikallisyhdistys ry ja Tyrvännön yhdistys ry tarjoavat Hattulassa erilaisia tapahtumia ja tempauksia lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Hattulan yhdistyksen toiminnasta tarkemmin [yhdistyksen nettisivuilta](#) ja Tyrvännön yhdistyksen toiminnasta [Facebook-sivuilta](#).

Hattulassa toimii useita liikuntaseuroja, jotka järjestävät ohjattua liikuntatoimintaa aikuisille ja lapsille muun muassa jalkapallossa, salibandyssa, lentopallossa, ammunassa ja pyöräilyssä. Liikuntaseurojen tiedot löytyvät [tästä](#).

Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistys järjestää lapsille monipuolista kerhotoimintaa ja kesäleirejä sekä tarjoaa nuorille ensimmäisiä työkokemuksia, ansaintamahdollisuuksia ja koulutuksia. 4H on kansainvälinen järjestö. Iloisen ilmeen 4H-toiminnassa opitaan itse tekemällä. Kerhojen aihealueina ovat esimerkiksi ruoanlaitto, metsä ja luonto, kädentaidot ja ilmaisutaito. 4H tarjoaa nuorille työpaikkoja kerhojen ohjauksessa sekä mahdollisuuden kokeilla yrittäjyyttä turvallisesti. Oman 4H-yrityksen voi perustaa 13-28-vuotias Oma Firma -yrittäjyyskoulutuksen jälkeen. Lisätietoja [tästä](#).

Parolan eräveikot tarjoaa maahanmuuttajille mahdollisuuden tutustua suomalaiseen luontoon ja ulkoiluun. Toimintaa järjestetään erityisesti lapsille ja nuorille. Partion toiminnasta lisää [tästä](#).

Lisää tietoa alueella toimivista järjestöistä [Lähellä.fi -palvelusta](#).